

UNDERSÖKNING OM BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Detaljplan för Vreta 5:3 (1) Krigslida, Haninge kommun

Enligt 6 kap 5§ miljöbalken (1998:808), ska kommunen undersöka om genomförandet av en detaljplan kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller ej. Undersökningen innebär att kommunen identifierar omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan.

I 5§ miljöbedömningsförfordningen (2017:966) anges vilka omständigheter som kommunen ska utgå ifrån vid en sådan undersökning. De är, exempelvis, miljöproblem som är relevanta för planen, de sannolika miljöeffekternas omfattning och i vilken utsträckning de kan avhjälpas, risker för människors hälsa eller för miljön till följd av olyckor, påverkan på möjligheten att nå miljökvalitetsnormer, eller påverkan på kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen.

Kommunen ska, efter att undersökningen genomförts, ta ställning till om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller ej. Motiv, samt de omständigheter som ligger till grund för kommunens ställningstagande, framgår i denna undersökning. Undersökningen och ställningstagandet ska samrådas med berörda myndigheter i ett så kallat undersökningssamråd. Därefter tar kommunen ett särskilt beslut, som avgör frågan. Om betydande miljöpåverkan kan antas ska en strategisk miljöbedömning göras, inklusive framtagande av en miljökonsekvensbeskrivning.

Undersökningen ska, enligt 5 kap. 11a§ Plan- och bygglagen (2010:900), genomföras inom ramen för samrådet. För denna detaljplan sker undersökningssamrådet i samband med detaljplanesamrådet, varför ett särskilt beslut i frågan fattas först efter detaljplanesamrådets slut. Den slutliga undersökningen, i vilket beslutet framgår, anslås därefter på kommunens hemsida, där det blir tillgängligt för allmänheten.

KORT OM PROJEKTET

Syftet med detaljplanen är att utreda förutsättningarna för bostäder inom Vreta 5:3 i Krigslida. Antalet bostäder som detaljplaner utreder är 15 stycken. Fastigheten Vreta 5:3 med en storlek på cirka 5200 kvm är belägen ca 1 km nordost om Krigslida station.

Planavdelningen bedömer att föreslagen planläggning av området överensstämmer med kommunens Översiktsplan 2030 och Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFs). Planområdet ligger inom markanvändning gles stadsbygd (ska förbli glesare än medeltät stadsbygd – men fortfarande stadsbygd och ej landsbygd). Planområdet ligger inom Krigslida utvecklingszon vilket är inom en radie på 1200m från Krigslida station.

Planområdet är inte planlagt sedan tidigare. Strax norr om planområdet finns en stadsplan för radhusområdet. Marken norr om närmast planområdet är planlagd som parkmark.

Föreslagen planläggning bidrar med nya bostäder i ett kollektivtrafikhärläge. Översiktsplan uttrycker specifikt möjligheten att utreda bostadsbebyggelse utmed Stenvägen.

Utifrån planområdets storlek och den föreslagna bebyggelsens karaktär, så bedöms inte den föreslagna detaljplanen medföra att mark tas i anspråk för något av de ändamål som anges i 4 kap. 34§ andra stycket i plan och bygglagen. Därmed behöver undersökningen om betydande miljöpåverkan inte omfatta de utökade krav som anges i 2 kap. 5§ första stycket i plan- och byggförordningen (2011:338).

MOTIVERAT STÄLLNINGSTAGANDE OM BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Tillkommande bebyggelse lokaliseras närmast Stenvägen så att ett sammanhängande naturområde kan bevaras och att fastighetens norra del med skog och fornlämningar lämnas orörd.

Kommunens bedömer därför att detaljplaneförslaget inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan, så som det avses i 6 kap. miljöbalken och 4 kap. 34§ i plan- och bygglagen. Därmed behöver inte en sådan strategisk miljöbedömning som avses i 6 kap. miljöbalken genomföras.

Undersökningen visar att planens genomförande till största del kommer att ha en neutral miljöpåverkan. Risk för något negativ påverkan bedöms förekomma kopplat till att naturmark tas i anspråk för ny bebyggelse. För att minska den negativa påverkan föreslås vissa ytor inom planområdet bevaras som naturmark.

Sammanfattad bedömning tabell 1-6		Betydande miljöpåverkan	
		JA	NEJ
1	Miljömål		X
2	Natur		X
3	Sociala värden		X
4	Kulturella värden		X
5	Risk för hälsa och miljö		X
6	Övriga värden		X

PLANÅTGÄRDER

Till planåtgärder räknas planbestämmelser eller åtgärder via tecknade avtal eller kommunalt beslutade och finansierade åtgärder.

Följande planåtgärder finns föreslagna i detaljplanens samrådsförslag.

- Prickmark och n1 säkerställer att marken inte hårdgörs inom ytor som är avsedda för översvämningsyta och för dagvattenhantering.
- Bevarande av naturmark
- Fredande av fornlämningsområde

MILJÖMÅL

BESKRIVNING AV NULÄGET

År 2015 enades världens stats- och regeringschefer om 17 globala mål inom ramen för Agenda 2030. Dessa mål syftar till att främja hållbar utveckling genom att avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor, hantera klimatkrisen samt säkerställa en långsiktig förvaltning av planetens naturresurser. I Sverige har kommunerna en central roll i genomförandet av målen.

Det aktuella planförslaget berör framför allt mål 11: Hållbara städer och samhällen. Snabbt växande städer kan skapa möjligheter för ekonomisk utveckling men kan samtidigt leda till ökade sociala klyftor och större belastning på ekosystemen. För att möta de utmaningar som urbanisering innebär krävs lösningar som är ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbara. Hållbar stadsutveckling omfattar flera aspekter, såsom hållbart byggande, planering av bostäder och infrastruktur, utveckling av offentliga platser, transporter, återvinning samt hantering av kemikalier på ett säkert sätt. För att skapa trygga och långsiktigt hållbara städer är inkluderande och innovativ stadsplanering avgörande.

Planförslaget är också kopplat till mål 13: Bekämpa klimatförändringarna. Det globala arbetet med att begränsa klimatförändringarna konkretiseras genom Klimatkonventionen och Parisavtalet. Klimatkonventionen, som antogs vid FN:s konferens om miljö och utveckling i Rio 1992, innehåller åtgärder för att motverka klimatförändringar. Parisavtalet, som trädde i kraft 2016, fastställer att den globala temperaturökningen ska hållas under två grader, med en strävan att begränsa den till 1,5 grader. Detta mål ska främst uppnås genom att minska utsläppen av växthusgaser samt genom att stödja de samhällen som påverkas av klimatförändringarnas effekter och stärka deras möjligheter till anpassning.

I Sverige har riksdagen beslutat om 16 miljö kvalitetsmål som styr det nationella miljöarbetet. Med utgångspunkt i länets specifika utmaningar har Länsstyrelsen i Stockholm valt att prioritera sex av dessa: begränsad klimatpåverkan, frisk luft, giftfri miljö, ingen övergödning, en god bebyggd miljö och ett rikt växt- och djurliv. Kommunernas uppgift är att omvandla dessa nationella och regionala mål till lokala strategier och konkreta åtgärder som kan integreras i den kommunala politiken.

Planförslaget relaterar särskilt till följande miljömål: Begränsad klimatpåverkan: Koncentrationen av växthusgaser i atmosfären ska stabiliseras på en nivå som förhindrar farlig påverkan på klimatsystemet, i linje med FN:s klimatkonvention. Detta ska ske på ett sätt som bevarar den biologiska mångfalden, säkerställer livsmedelsproduktion och inte äventyrar andra hållbarhetsmål.

God bebyggd miljö: Städer och tätorter ska erbjuda en hälsosam och trygg livsmiljö samt bidra till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska bevaras och utvecklas, medan byggnader och anläggningar ska utformas med hänsyn till miljön och resurseffektivitet.

Haninge kommuns miljöstrategi utgår från översiktsplanens vision, där kommunen åtagit sig att bedriva ett aktivt miljö- och klimatarbete. Visionen konkretiseras genom planeringsinriktningar och riktlinjer som styr utvecklingen av den fysiska miljön. De mest relevanta delarna för miljö- och stadsbyggnadsarbetet kan sammanfattas i tre huvudområden:

Fossilfria resor och transporter: Kommunens resor och transporter ska vara fossilfria senast 2025, och alla transporter inom Haninge ska vara fossilfria senast 2030.

Hållbar stadsutveckling: Planering och byggande ska präglas av resurseffektivitet, klimatanpassning och en hälsosam livsmiljö. Detta innefattar energieffektiva lösningar, hållbar dagvattenhantering, sanering av förorenad mark och bevarande av ekosystemtjänster i den byggda miljön.

Genom att integrera dessa perspektiv i stadsplaneringen kan kommunen säkerställa en hållbar utveckling och skapa en robust och framtidssäker livsmiljö för sina invånare.

Planförslagets påverkansgrad	Negativ	Något negativ	Neutral	Positiv
Agenda 2030				X
Sveriges nationella miljömål			X	
Haninge kommuns miljömål			X	
SAMMANFATTNING PÅVERKAN				
Detaljplanen ger förutsättningar för en hållbar samhällsutveckling genom sitt kollektivtrafiknära läge vilket ger goda förutsättningar för resor med minimal negativ klimatpåverkan. Detaljplanen bedöms ha en positiv inverkan på Agenda 2030. Sammanfattningsvis bedöms detaljplanen ha en neutral påverkan på miljömål enligt Sveriges nationella miljömål och de kommunala miljömålen avseende hållbara städer och samhällen och att minska negativ klimatpåverkan. Eftersom detaljplanen				

NATUR

BESKRIVNING AV NULÄGET

Planområdet är i dagsläget obebyggt och ligger på en höjd bestående av naturmark i form av medeltät hållmarkstallskog, med inslag av björk. I planområdets sydvästra del finns en byggnadsgrund som vittnar om att bebyggelse tidigare funnits på platsen, men i övrigt tyder äldre ortofoton samt den Häradsökonomiska kartan från 1901 på att resterande del av planområdet varit obebyggt och skogsbevuxen under lång tid. Intill den gamla husgrunden växer blommande trädgårdsträd, som körsbär. Planområdet utgör en central del av ett större skogsområde inom Krigslida. Skogsområdet genomskärs av en mindre väg (Stenvägen) och det avgränsas av friliggande enbostadshus i söder och i väster, och i norr av radhusbebyggelse från 1960-talet.

Naturmiljö, arter och spridningssamband. Planområdet utgörs av medeltät blandskog. Inga tidigare inventeringar av naturvärden har genomförts på platsen. Skogsområdet är inte en del av kommunens grönstruktur eller de gröna kilarna, och det är inte identifierat som en del av kommunens spridningssamband för barr- och blandskogs nätverket eller för ädellövträdsnätverket (Calluna, 2014). Skogsområdet söder om planområdet, samt en liten del i öster, är utpekade i Länsstyrelsens grönstrukturutredning (från 2017). Områdena är där klassade som livsmiljöer för barrskog och tallskog, och mellan dem finns mindre spridningskorridorer. Ingen spridningskorridor löper dock genom planområdet.

I karttjänsten ”Skogsmonitor” som pekar ut skogsområden med höga naturvärden, troliga naturvärden och potentiell äldre skog eller kontinuitetsskog med troliga naturvärden, är planområdet inte utpekat.

I Artportalen finns inga rapporterade rödlistade fåglar. I grönområdet i anslutning till planområdet finns några rödlistade fåglar rapporterade, hit hör bland annat Gulsparr, Björktrast och Rödvingetrast.

Noggrannheten i Artportalen gör dock exakt position svårt att avgöra. Karaktäristiskt för arterna som påträffats är att de är relativt generellt förekommande i mindre skogsområden samt i villaområden.

Det finns inga dammar eller våtmarker i närheten av planområdet. Det går därför att, med bestämdhet, anta att planområdet inte har något värde för groddjur.

Skyddad natur. Planområdet innefattar inte någon skyddad natur. Det omfattas ej av strandskydd och det finns inga vattendrag inom tillräcklig närhet som skulle kunna omfattas av strandskydd.

Riksintressen. Omfattas ej av riksintresse och är ej nära något naturrelaterat riksintresse.

Grundvatten. Inga grundvattenmätningar har skett i samband med planarbetet. Genomsläppligheten bedöms vara medelhög enligt SGU:s genomsläpplighetskarta.

Cirka 300 meter söder om planområdet finns grundvattenförekomsten *Västerhaninge-Tungelsta*, SE655636-162994, vilket är en sand- och grusförekomst med goda eller utmärkta uttagsmöjligheter. Kemisk och kvantitativ status är God.

Vattenförekomsten är bedömd att vara utsatt för potentiell påverkan av bekämpningsmedel på grund av konstaterade markföroreningar och på grund av trikloreten och tetrakoleten. Det finns flera påverkanskällor av främst bekämpningsmedel. Påverkan avser den kemiska statusen.

Planområdet ligger delvis inom det modellerade tillrinningsområdet för grundvattenförekomsten. Och helt inom det modellerade tillrinningsområdet via vattendrag.

Ytvatten.

Enligt VISS är recipienten Vitsån, som mynnar ut i Horsfjärden (havet). Både Vitsån och Horsfjärden har fastställt miljö kvalitetsnorm för god ekologisk status med tidsfrist till 2027, och god kemisk ytvattenstatus. Vitsåns ekologiska status har idag klassificering "måttlig". Sanna: Ekologisk status är "måttlig" och klassificering för kemisk status är "Uppnår ej god". Som påverkanskälla, dvs orsaken till miljöproblem, för Vitsån listas bland annat *Urban markanvändning* och förslag på åtgärd är exempelvis att minska påverkan från små avlopp och att göra dagvattenåtgärder inom avrinningsområdet, såsom att anlägga dagvattendammar.

Från planområdet i nordlig riktning sluttar det ner mot radhusområdet norr om planområdet. Vreta 5:3 innehåller inga kända lågpunkter. Vreta 5:3 ingår inte i kommunens verksamhetsområde för VA.

Planområdet är relativt flackt men i nordlig riktning sluttar det ner mot radhusområdet. Eftersom marken består av berg med ett tunt lager av morän är infiltrationsmöjligheterna något begränsad.

Vatten som rinner österut ansluter till Hågaån, som avvattnar sjön Öran.

Vitsån har måttlig ekologisk status, där övergödning (kiselalger och näringsämnen) och miljögifter (särskilt förorenande ämnen, där ammoniak och nitrat inte uppnår god status) är utslagsgivande faktorer.

Även miljökonsekvenstypen morfologiska förändringar och kontinuitet bedöms till måttlig status, dock med viss osäkerhet. Vattendragets närområde utgörs till stor del av aktivt brukad mark eller anlagda ytor, vilket påverkar organismers möjligheter att förflytta sig mellan vattendraget och närområdet.

För särskilt förorenade ämnen i den ekologiska statusklassningen innebär måttlig status att de är i den sämsta klassen.

Kemisk status är ej god. Förutom de överallt överskridna ämnena PBDE (bromerade difenyletrar) och Hg (kvicksilver), överskrider även halterna av PFOS (perfluoroktansulfonsyra) gränsvärdena för de prioriterade ämnena. Dock är tillförlitligheten i mätningen av PFOS låg.

PBDE och Hg härrör till stor del från långväga luftburen spridning och atmosfärisk deposition.

Vitsån går öster om Krigslida och leds i ett grävs dike genom Håga industriområde.

Kumulativa effekter.

I den gällande översiktsplanen pekas ett antal utvecklingsområden inom Krigslida ut, där ny bostadsbebyggelse som lägenheter kan utredas. Bland annat finns ett utvecklingsområde utmed Mulstavägen och Stenvägen. Ett utvecklingsområde definieras som att marken kan användas mer effektivt. Inga närliggande större exploateringsprojekt pågår för närvarande

Planförslagets påverkansgrad	Negativ	Något negativ	Neutral	Positiv
Naturmiljö		X		
Värdefulla naturtyper, arter och spridningssamband			X	
Skyddad natur			X	
Riksintressen			X	
Grundvatten			X	
Ytvatten		X	(X)	
Kumulativa effekter			X	
SAMMANFATTNING PÅVERKAN				
Naturmiljö.				

Ett genomförande av detaljplanen innebär att naturmark kommer att tas i anspråk att och att träd kommer att avverkas. Även om naturmark tas i anspråk bedöms inte naturen hysa några större värden. Naturmarken är vanligt förekommande och inga äldre skyddsvärda träd bedöms finnas inom planområdet. Strax öster om planområdet bedöms naturen vara mer värdefull, här utgörs skogsområdet av en lite glesare hållmarksskog.

Det finns inga identifierade **värdefulla naturtyper, arter, spridningssamband eller skyddade naturområden** inom eller i direkt anslutning till detaljplaneområdet, och inga naturvärden planeras att tillskapas eller skyddad inom detaljplanen. Påverkan bedöms därmed bli något negativ eftersom naturmark tas i anspråk och en del träd kommer att behöva avverkas.

Riksintressen.

Det finns inget identifierat riksintresse inom eller i detaljplaneområdets direkta närhet – påverkan bedöms därmed bli neutral.

Grundvatten.

Inget grundvattenuttag planeras att göras inom detaljplaneområdet då framtida bostäder ligger inom kommunalt verksamhetsområdet för vatten och avlopp. Planerad markanvändning bedöms inte påverka grundvattenmagasinet Västerhaninge-Tungelsta negativt så att vattenförekomstens miljökvalitetsnorm riskerar att försämrars. Påverkan från detaljplanen på grundvattnet bedöms sammantaget som neutral. markytan ner till grundvattenmagasinet bedöms som liten.

Ytvatten.

Detaljplanen får inte innebära att recipientens miljökvalitetsnorm riskerar att försämrars. Med föreslagen dagvattenhantering visar beräkningarna i dagvattenutredningen att föroreningsbelastningen från utredningsområdet för alla undersökta ämnen kommer att minska efter omdaning med reningsåtgärder jämfört med om ingen rening skett. Föroreningsbelastningen ökar efter omdaning då förändringen från naturmark till bebyggelse med radhusen ökar andelen hårdgjorda ytor. Risk för spridning av förorenande ämne från planerad markanvändning till nedströmsliggande ytvattenförekomst bedöms som liten. Påverkan från detaljplanen på ytvattnet bedöms som neutral om planåtgärderna säkerställs.

Kumulativa effekter.

Då det inte finns några kända större exploateringsprojekt eller andra förändringar av naturmiljön i närmiljön bedöms förändringen inom planområdet inte utgöra risk för att bidra till påverkan på naturmiljön kumulativt.

SOCIALA VÄRDEN

BESKRIVNING AV NULÄGET

Tätorts- eller bostadsnära natur.

Vid exploatering i Krigslida ska enligt översiktsplanen närheten till bostadsnära park-, natur- och promenadområden särskilt beaktas. Intill planområdet finns det tillgång till naturområden och delar av skogsområdet norr om fastigheten ägs och förvaltas av kommunen.

Rekreation.

I Krigslida finns det vissa anläggningar för rekreation. Fågelvägen till närmsta fotbollsplan är 620 meter och cirka 400 meter från planområdet finns närmsta större områdespark.

Precis väster om planområdet går ett rekreationsstråk som kopplar samman Krigslidavägen med Gnejsvägen.

I det vidsträckta grönområdet Hanveden som gränsar till Krigslida, finns ett flertal naturreservat och stråk för rekreation. Norr om Krigslida löper en del av Sörmlandsleden.

Riksintressen.

Omfattas ej av riksintresse och är ej nära något riksintresse.

Offentlig service.

Utbudet av offentlig i Krigslida är begränsat. Fågelvägen till närmsta skola och förskola, Lidaskolan är 700 meter. Krigslida har inget direkt centrum utan närmsta större centrum återfinns i Västerhaninge med livsmedelsbutiker, systembolag och annan typ av service.

Offentliga rum.

Detaljplaneområdet är privatägt men utgörs av naturmark som till viss del kan nyttjas av allmänheten. Strax norr om planområdet löper en upptrampad stig som används av allmänheten för passage genom naturområdet.

Tystnad.

Detaljplaneområdet ingår inte i ett utpekad tyst område.

Kommunikation och tillgänglighet.

Stenvägen närmast planområdet har begränsad kapacitet, befintlig gatubredd är ca 4 m. Stenvägen är en samfällighet, Vreta S:1, men kommunen är väghållare.

Stenvägen kopplar i förlängningen på Tungelstavägen. Utmed Tungelstavägen finns ett huvudstråk för cykel. Tungelstavägen är underdimensionerad och hårt belastad med tung trafik.

Närmaste busshållplats är belägen på Tungelstavägen drygt 300 meter från fastigheten och till Krigslida pendeltågsstation är det ungefär 1,1 km. Motsvarande avstånd till Tungelsta station är cirka 1,6 km.

Planområdet är inom parkeringszon "Tätorter med lägre serviceutbud och sämre tillgång till kollektivtrafik".

Trygghet.

Planområdet består av naturmark som är i viss mån svårtillgänglig. Bristen på belysning och att det finns ett fåtal hus i närheten kan göra att Stenvägen kan uppfattas otryggt under kvällstid. Stenvägen har belysning i dagsläget men saknar separat gång- och cykelbana.

Skyddade områden.

Det finns inga identifierade skyddade områden med avseende på sociala värden inom eller i detaljplaneområdets närhet.

Planförslagets påverkansgrad	Negativ	Något negativ	Neutral	Positiv
Tätorts- eller bostadsnära natur		X		
Rekreation		X		
Riksintressen			X	
Offentlig service			X	
Offentliga rum			X	
Tystnad			X	
Kommunikation och tillgänglighet			X	

Trygghet				X
Skyddade områden med avseende på sociala värden			X	
SAMMANFATTNING PÅVERKAN				
Eftersom detaljplanen medför att tätorts- eller bostadsnära natur tas i anspråk bedöms påverkan bli något negativ. Naturområdet är svårtillgängligt och saknar dock större stigar. Påverkan bedöms också som något negativ för rekreation. Detaljplanen möjliggör inte att några offentliga rum, tyst område eller skyddade områden försvinner eller tillskapas. Påverkan blir neutral. Riksintressen. Det finns inget identifierat riksintresse inom eller i detaljplaneområdets direkta närhet – påverkan bedöms därmed bli neutral. Offentlig service. Inom detaljplaneområdet planeras ingen offentlig service tillskapas eller försvinna. ytterligare service bedöms tillkomma utanför detaljplaneområdet som följd av den tänkta exploateringen. Påverkan bedöms bli neutral. Kommunikation och tillgänglighet. Kommunikationerna till detaljplaneområdet är generellt god. Inga nya gång- och cykelvägar eller ny kollektivtrafikhållplats bedöms tillskapas med anledning av detaljplanen tilltänkta utveckling. Ny infart för trafik till detaljplaneområdet från Stenvägen kommer att tillskapas. Påverkan bedöms bli neutral. Trygghet. Detaljplanen innebär att naturmarken som idag kan kännas ödslig kommer bebyggas med 15 nya radhus. Detaljplanens genomförande bedöms därför innebära att fler människor kommer att röra sig i området under dygnets alla timmar och känslan av trygghet kommer därmed öka. Påverkan bedöms bli positiv. Det finns inga Skyddade områden med avseende på sociala värden, påverkan bedöms därför som neutral.				

KULTURELLA VÄRDEN

BESKRIVNING AV NULÄGET

Landskapsbild.

Detaljplaneområdet angränsar i syd mot Stenvägen och i norr mot naturmark. Planområdet ligger i en liten glesare del av bostadsområdet Krigslida. Miljön närmast planområdet domineras av ett naturområde. Längs Stenvägen utgörs bebyggelsen av fristående villor med större tomter. Öster om planområdet syns Krigslidas äldre karaktär med bebyggelse som är uppförd i början av 1900-talet. Söder om detaljplaneområdet ligger ett tätare villaområde med radhusbebyggelse.

Byggnadsminnen.

Det finns inga byggnadsminnen inom planområdet.

Fornlämningar.

Planområdet omfattas i en liten del av den östra delen av en fornlämning som är ett gravfält (L2014:4188 Gravfält, RAA-nummer: Västerhaninge 78:1) enligt Riksantikvarieämbetet. Rest sten (1st) – grav markerad med stenblock, samt rund stensättning med 19 stenar (dock övertorvad). Fornlämningen upptar cirka 150 kvm på Vreta 5:3, större delen av fornlämningen, bestående av stensättningar finns på grannfastigheterna Vreta 5:1 och Vreta 1:21.

Fornlämningar är skyddade enligt 2 kap i kulturmiljölagen.

I inventering från 1981 framgår att det är ett gravfält bestående av ca 70 fornlämningar. De utgörs av runda stenar, stensättningar, en kvadratisk stensättning, en domarring samt 20st resta stenar. En del stenar sägs vara lokaliserade intill grustag, medan resterande är övertorvade. Många stensättningar har skadats genom vägar och bebyggelse. Slutsatsen är att gravfältet är starkt skadat av grustäkt, vägar och bebyggelse (trädgårdar). Under planarbetet har fornlämningen avgränsats under sommaren 2024. På Vreta 5:3 grävdes flera schakt och inom utgrävningen påträffades en ca 1,8 m lång och 0,1 m hög stenpackning av 0,1-0,2 m stora stenar. Avgränsningen av fornlämningen föranledde att tidigare avgränsning ändrades och fornlämningsytan minskade. Inga markarbeten får utföras vid eller i närheten av fornlämningarna utan tillstånd av Länsstyrelsen.

Kulturhistoriska landskap och byggnader.

Stenvägen som löper längs förfrågningsområdet är i kommunens översiktsplan utpekad som kulturhistoriskt värdefull vägmiljö. I samband med förändringar av området ska dessa värden beaktas. Vägen har samma dragning på den häradsekonomiska kartan.

Riksintressen.

Planområdet omfattas inte av riksintresse för kulturmiljö.

Påverkansgrad	Negativ	Något negativ	Neutral	Positiv
Landskapsbild				X
Byggnadsminnen			X	
Fornlämningar			X	
Kulturhistoriska landskap och byggnader			X	
Riksintressen			X	

SAMMANFATTNING PÅVERKAN

Landskapsbild.

Detaljplanen innebär att ett område med naturmark tas i anspråk för bostadsändamål, vilket medför viss påverkan på landskapsbilden. Den aktuella platsen utgörs i nuläget av ett skogsparti med tätbevuxna träd och spontant uppkommen vegetation. Området har inte identifierats som särskilt naturvärdefullt eller som en del av ett värdefullt landskapsrum.

Planområdets omvandling från naturmark till bostadsområde med radhusbebyggelse innebär en visuell förändring av platsen, men bedöms samtidigt ge möjlighet att påverka landskapsbilden i positiv riktning. Genom en omsorgsfull gestaltning av bebyggelsen, anpassad till platsens förutsättningar, och med användning av material och uttryck som knyter an till den befintliga bebyggelsen i Krigslida, kan ett nytt, småskaligt bostadsområde tillskapas som harmonierar med omgivningen.

Särskild hänsyn kan tas till kvarvarande träd och grönstråk i området för att skapa en mjuk övergång mellan bebyggelsen och omkringliggande naturmiljöer. Sammantaget bedöms påverkan på landskapsbilden vara begränsad, och med rätt gestaltungsprinciper kan det nya bostadsområdet bidra till en positiv utveckling av platsens visuella och funktionella kvaliteter

Fornlämningar.

I östra delen av planområdet finns en fornlämning. Plankartan har tagit höjd för att fornlämningen ska skyddas genom att reglera området med prickmark. Till fornlämningsytan har en viss buffertzons satts för att anläggande av ny bebyggelse eller vägar inte ska riskera skada fornlämningen. Bedömningen på fornlämningen bedöms som neutral i om med att ingen åverkan bedöms ske.

Det finns inga **riksintressen** eller **byggnadsminnen** inom eller angränsande detaljplaneområdet. Påverkan bedöms därmed bli neutral.

Kulturhistoriska landskap och byggnader.

Vägsträckningen för Stenvägen är utpekad som kulturhistorisk värdefull i översiktsplan. Någon större påverkan på Stenvägen bedöms inte detaljplanen medföra. Antalet in- och utfarter till Stenvägen kommer att vara begränsade till två. Bedömningen på kulturhistoriska landskap och byggnader bedöms som neutral.

Tabell. $X = \text{utan planätgärd (X)} = \text{med planätgärd.}$

RISK FÖR HÄLSA OCH MILJÖ**BESKRIVNING AV NULÄGET****Luftkvalitet och växthusgaser.**

Enligt SLBs översiktliga kartläggning så utgör inte föroreningar från trafiken ett problem för luftkvaliteten inom planområdet i nuläget. <https://www.slb.nu/slbanalys/luftfororeningskartor/>

Buller.

Planområdet ligger inte inom något bullerutsatt område. Stenvägen har en dygnstrafik på cirka 100 bilar per dag. Enligt kommunens övergripande bullerutredning från 2020 är trafikbullernivåerna inom planområdet låga: 45-50 dB. Även utmed Stenvägen är bullernivåerna låga, i nuläget ca 50-55 dB. Med tillkommande bebyggelse bedöms bullernivåerna fortsatt förbli låga och väl under kraven enligt trafikbullerförordningen.

Risk för olyckor.

Tungelstavägen norr om planområdet är sekundär väg för farligt gods. Närmsta avstånd från planområdet till vägen är ca 180m. Mellan planområdet och vägen finns ett skogsområde på ca 100m och bebyggelse i form av radhus.

Ligger ca 200m från verksamhetsområde/företagsområde (utpekad i ÖP). Trafik från verksamhetsområdet leds inte förbi planområdet.

Förorenade områden och miljöfarlig verksamhet.

Enligt SGUs jordartskartering så består området av ytligt berg. Om bergschakt planeras bör provtagning och klassificering av bergmaterialet göras inom detaljplanearbetet för att avgöra bergets surgörande egenskaper (sulfidberg).

Ingen känd förorenad mark förekommer i planområdet.

Översvämning.

Vreta 5:3 innehåller inga kända lågpunkter.

Planområdet är relativt flackt men i nordlig riktning sluttar det ner mot radhusområdet. Därför är det viktigt att det säkerställs en dagvattenhantering som medför att områden nedanför planområdet inte riskerar översvämmas.

Inga kända lågpunkter eller översvämningsytor finns inom eller i anslutning till planområdet.

Planområdet är en del av ett större delavrinningsområde som i förlängningen mynnar ut i Horsfjärden via Vitsån, och därmed har en koppling till havet. Inom planområdet sker den naturliga avrinningen huvudsakligen i nordostlig riktning, mot Gnejsvägen, via en marksvacka och rinnväg belägen öster om den befintliga radhusbebyggelsen.

En mindre del av dagvattnet bedöms även rinna i sydostlig riktning längs Stenvägen, vilket tyder på att området har ett delat avrinningsmönster beroende på topografi och markförhållanden.

Markförhållanden.

Marken utgörs enligt SGU av berg med ett tunt lager av morän.

Enligt SGUs jordartskartering så består området av ytligt berg. Om bergschakt planeras bör provtagning och klassificering av bergmaterialet göras inom detaljplanearbetet för att avgöra bergets surgörande egenskaper (sulfidberg).

Det förekommer ingen känd risk för erosion, ras eller skred, varken inom planområdet eller i dess närhet.

Strålning.

Det finns inga uppgifter om att det skulle förekomma förhöjd radiumhalt i berggrunden.

Lokalklimat.

Länsstyrelsens värmekarta över Stockholms län (2013-2018) med högsta uppmätta ytemperaturer visar att planområdet är relativt svalt jämfört med omgivningen. Det svalare området motsvarar skogspartiet.

Påverkansgrad	Negativ	Något negativ	Neutral	Positiv
Luftkvalitet och växthusgaser			X	
Buller			X	
Risk för olyckor			X	
Förorenade områden och miljöfarlig verksamhet			X	
Översvämning		X		
Markförhållanden		X		
Strålning			X	
Lokalklimat		X		

SAMMANFATTNING PÅVERKAN
Luftkvalitet och växthusgaser.

Planerad exploatering bedöms inte bidra till försämrad luftkvalitet eller ökade utsläpp av växthusgaser. Negativ påverkan på luftkvaliteten inom detaljplaneområdet från trafiken på angränsande vägar bedöms som låg. Sammantaget bedöms påverkan bli neutral.

Buller.

Planerad exploatering bedöms inte bidra till ökad bullernivå för omkringliggande bebyggelse. Planerad bebyggelse kommer att utformas för att klara bullerkrav som finns avseende vägbuller vid bostäder. Påverkan från detaljplanen avseende buller bedöms bli neutral.

Risk för olyckor.

Planerad exploatering bedöms inte bidra till ökad nivå för risk för olyckor eller påverkas av några riskkällor i närheten av planområdet. Påverkan från detaljplanen avseende risk för olyckor bedöms bli neutral.

Förorenade områden och miljöfarlig verksamhet.

Planerad exploatering bedöms inte påverkas av några förorenade områden och miljöfarlig verksamhet eller skapa några. Påverkan från detaljplanen bedöms bli neutral.

Översvämning.

Planområdet har inga större problem gällande översvämning och det finns inga lågpunkter. Vid exploatering av planområdet kommer markförhållandena ändras något och höjdsättning orsakar några instängda områden eller förvärrar för ytor utanför planområdet. Gällande höjdsättning av planområdet bör därmed rekommendationer i dagvattenutredningen följas för att undvika risk för vattensamlingar

och översvämningar i planområdet som riskerar orsaka skada på planerad bebyggelse eller bebyggelse i närheten av planområdet. Åtgärder som föreslås är diken med sekundära flödesvägar mot planerad översilningsytor. Fram tills att föreslagna åtgärder fastslagits bedöms påverkan från planområdet som något negativ.

Markförhållanden.

Markförhållandena inom planområdet bedöms utifrån ett geotekniskt perspektiv som enkla och grundläggning kan exempelvis ske med plintgrund, platta på mark eller kryppgrund. Vissa markarbeten kommer behöva genomföras och om bergschakt blir aktuellt behöver sulfid kontrolleras. Påverkan bedöms därmed bli något negativ i det här skedet men bedöms bli neutral när detaljustering av bebyggelseförslag och planens utformning har gjorts inför planens granskningsskede.

Strålning.

Detaljplanen bedöms inte påverka omgivningen negativt avseende strålning. Planerad exploatering bedöms inte påverkas av strålning från omgivningen. Påverkan avseende strålning bedöms därmed bli neutral.

Lokalklimat.

Påverkan på lokalklimatet bedöms som något negativ eftersom träd som ger skuggiga platser kommer avverkas. Med planering och gestaltning med stor andel växtlighet, träd och buskar har planförslaget kan den negativa konsekvensen minska.

ÖVRIGA VÄRDEN

BESKRIVNING AV NULÄGET

Övriga riksintressen.

Nynäsbanan löper genom Krigslida. Järnvägen är ett riksintresse för trafikslagets anläggningar enligt 3 kap. 8§ miljöbalken. Närmsta avstånd mellan planområdet och järnvägen är ca 480m. Däremellan finns bebyggelse i form av radhus och friliggande småhus.

Energiförsörjning.

Ingen elanslutning finns i dagsläget Finns energibrunnar i närområdet – kan påverkas om grundvattennivån ändras.

Övrigt.

Påverkansgrad	Negativ	Något negativ	Neutral	Positiv
Övriga riksintressen			X	
Energiförsörjning				X

SAMMANFATTNING PÅVERKAN

Övriga riksintressen.

Påverkan på övriga riksintressen bedöms som neutral.

Energiförsörjning.

Planförslaget utesluter inte att framtida byggnader kan få delar av sin energiförsörjning från solceller eller bergvärme, planförslaget bedöms därmed påverka möjligheterna till energiförsörjning positivt.

Övrigt.

Tabell. X = utan planåtgärd (X) = med planåtgärd.

EKOSYSTEMTJÄNSTER

BAKGRUND

Ekosystemtjänster är de produkter och tjänster som naturens ekosystem ger oss människor. Tjänsterna kan delas in i fyra grupper utifrån funktion. **Försörjande** ekosystemtjänster är de livsnödvändiga resurser som naturen tillhandahåller, till exempel syre, rent vatten och råvaror. **Kulturella** ekosystemtjänster omfattar andliga och upplevelsemässiga värden som bidrar till vårt välbefinnande, till exempel skönhet, inspiration och rekreation. **Reglerande** ekosystemtjänster är nyttan människor har av ekosystemfunktioner som påverkar miljöfaktorer, till exempel klimat, översvämningar och avfallsnedbrytning. **Stödjande** ekosystemtjänster är grundläggande funktioner i ekosystemen som är en förutsättning för alla de andra ekosystemtjänsterna, till exempel fotosyntes och biokemiska kretslopp.

I planeringen ska ekosystemtjänsterna identifieras och synliggöras för att beaktas i avväganden mellan olika intressen. Det finns också möjlighet att skapa nya ekosystemtjänster i samband med exploatering och förvaltning, framför allt i områden där det råder brist på ekosystemtjänster. Det finns flera nationella mål som lyfter vikten av integrering av ekosystemtjänster i planeringen av den byggda miljön.

BESKRIVNING AV NULÄGET

Försörjande

Planområdet består av naturmark med en enklare blandskog. Träden i området producerar syre och kan i viss mån bidra med biomassa i form av löv och grenar, men området har i övrigt en låg kapacitet för försörjande ekosystemtjänster. Det finns ingen betydande produktion av livsmedel, dricksvatten eller råvaror av kommersiellt värde inom planområdet.

Reglerande

Eftersom planområdet består av växtlighet, bidrar det till flera reglerande ekosystemtjänster. Träden och vegetationen hjälper till att reglera lokalklimatet genom att ge skugga och sänka temperaturen under varma perioder. Trädkronorna och markvegetationen fungerar även som en viss barriär mot vind och buller. Växtligheten och markens genomsläpplighet bidrar till vattenrening och reglering genom att minska avrinning och filtrera regnvatten innan det når grundvattnet. Området kan också ha en viss betydelse för pollinering genom att erbjuda livsmiljöer för insekter.

Kulturella

Planområdet utgörs av en naturmiljö som är relativt vanlig i Sverige, men kan ändå ha ett värde för rekreation och upplevelser av naturen. Den befintliga vegetationen kan bidra till estetiska och psykologiska värden, såsom stressreducering och ökad trivsel för närboende. Dock gör den svårtillgängliga terrängen att området sannolikt används i begränsad utsträckning för friluftsliv och rekreation.

Stödjande:

Den befintliga växtligheten och markförhållandena bidrar till flera stödjande ekosystemtjänster, såsom näringskretslopp, jordbildning och habitat för mindre djurarter. Trots att området inte bedöms ha högre naturvärden, kan det ändå fungera som en del av det lokala ekosystemet och stödja den biologiska mångfalden på en grundläggande nivå.

SAMMANFATTNING PÅVERKAN

Försörjande:

Detaljplanen innebär en viss negativ påverkan på försörjande ekosystemtjänster, främst på grund av att träd och annan växtlighet avverkas. Detta minskar produktionen av syre och organiskt material i form av löv och grenar. Eftersom området redan har en låg kapacitet för försörjande tjänster, bedöms dock påverkan vara begränsad. För att mildra effekterna föreslås vissa ytor inom planområdet bevaras eller återplanteras med träd och grönska, vilket kan bidra till viss kompensation av den förlorade växtligheten.

Reglerande:

Detaljplanen innebär en negativ påverkan på reglerande ekosystemtjänster. Avverkning av träd och annan vegetation minskar områdets förmåga att reglera mikroklimatet genom skuggning, vindskydd och

temperaturutjämning. Dessutom kan minskad växtlighet påverka vattenregleringen genom ökad ytvavrinning och minskad infiltration. För att minska de negativa konsekvenserna föreslås att vissa ytor inom planområdet bevaras som grönområden och att trädplantering genomförs. Detta kan bidra till viss reglering av lokalklimat, vattenbalans och bibehållande av vissa bullerdämpande funktioner.

Kulturella:

Detaljplanen bedöms ha en relativt neutral påverkan på kulturella ekosystemtjänster. Eftersom planområdet i nuläget är svårtillgängligt och i begränsad utsträckning används för rekreation, innebär exploateringen ingen större förlust av rekreativa värden. Dock kan den förändrade landskapsbilden påverka den visuella upplevelsen av området. Planförslaget skapar dock möjlighet att anlägga mer tillgängliga parker eller grönområden, vilket kan stärka de kulturella ekosystemtjänsterna genom förbättrade rekreativa värden och estetiska kvaliteter.

Stödjande:

Detaljplanen innebär en negativ påverkan på stödjande ekosystemtjänster eftersom en stor del av den befintliga växtligheten försvinner. Detta påverkar naturliga kretslopp, markens näringsomsättning och ekosystemets funktioner såsom habitat för smådjur och insekter. För att mildra denna påverkan föreslås att delar av planområdet fortsatt ska innehålla grönområden där växtlighet kan etableras. Åtgärder som att plantera inhemska träd och växter kan bidra till att upprätthålla viss biologisk mångfald och stödja ekosystemets funktioner över tid.

MILJÖBEDÖMNINGEN UTFÖRD AV:
Fredrik Palm, planarkitekt